

Operatív és hatékony népi ellenőrzést

Írta: A. SZOLVJEV altábornagy

Megjelent: a „Til i Sznozbzenyije” c. folyóirat 1976/12. számában

Fordította: H a b i k L á s z l ó nyá. alezredes

Az SZKP Központi Bizottságának a párt XXV. kongresszusán elhangzott beszámoló jelentése megállapította, hogy „a végrehajtást ellenőrző munkában fontos szerep jut a népi ellenőrzési szerveknek. A pártszervezetek kötelesek jobban kihasználni azok lehetőségeit, minden lehető módon közreműködni azok funkcióinak teljesítésében”.

A pártellenőrzés hatékonyságának fokozására vonatkozó utasítások teljes egészében vonatkoznak a hadseregre is, ahol a pontosság a legtökéletesebb formában nyilvánul meg és különös jelentőséggel bír. V. I. Lenin megállapítása szerint az ellenőrzés „az egész munka lényege”. A jól szervezett, folyamatos és rendszeres ellenőrzés hiánya Lenin szavai szerint „a hadügyben egyenlő a pusztulással”.

A párt és a kormány direktívái, a Szovjetunió Honvédelmi Miniszterének a csapatok életével és tevékenységével, a termeléssel és pénzügyi tevékenységgel kapcsolatos követelményei tényleges végrehajtásának rendszeres ellenőrzésében, a hanyag gazdálkodás elleni, az állami fegyelem és a szocialista törvényesség megszilárdításáért folytatott harcban a parancsnokság megbízható támaszait a népi ellenőrzési szervek képezik. A népi ellenőrzési szervek a Szovjetunió törvényeinek megfelelően működnek a Fegyveres Erőknél is, a széles katonatömegek végrehajtás ellenőrzésébe történő bevonásának hatásos formájául szolgálnak.

A népi ellenőrzési szervek hadseregben és a flottánál való létrehozása kifejezője annak az őszinte bizalomnak, amellyel a párt viseltetik a széles katonatömegekkel szemben. Ahogy azt a sokéves tapasztalat is bizonyítja, a katonák által a népi ellenőrzési bizottságokban, csoportokban és sejtekben végzett munka – a nevelésnek olyan sajátos iskolája, ami hozzájárul a személyi állomány szolgálat kötelmei végrehajtásáért, a fegyelem és szervezettség megszilárdításáért való felelősségérzeteinek fokozásához. Magától értetődően a népi ellenőrök munkáját úgy kell megszervezni, hogy az egyszemélyi parancsnoki rendszer ne szenvedjen csorbát. A parancsnokoknak a hiányosságok megelőzésében, feltárásában és megszüntetésében segítő népi ellenőrök hozzájárulnak az egyszemélyi parancsnoki rendszer erősítéséhez, a parancsnoki tekintély növeléséhez.

A népi ellenőrzési szervek működésének, azok aktivitása erősítésének és növelésének fontos szakaszát képezték a beszámoló, valamint a csoportok és sejtek újjáválasztása, amelyek megtartására ebben az évben a hadseregben és a flottánál mindenütt sor került. Ahogy azt az ügyek helyszínen történt tanulmányozása is megmutatta, a beszámoló és választások az egységek, vállalatok és intézetek többségében szervezeten folyt le, a személyi állományak az SZKP XXV. Kongresszusa határozatai által kiváltott aktív politikai lelkesedése mellett. Összességében a beszámoló-választó gyűléseken résztvett a katonák, munkások és polgári alkalmazottak mintegy 80%-a, minden tizedik résztvett a beszámoló jelentések feletti vitában.

A jelentésekben és hozzászólásokban általánosították az élenjáró tapasztalatokat, alaposan elemezték a hiányosságokat és nagyon sok a népi ellenőrzési bizottságok, csoportok és sejtek tevékenysége minőségének javítására irányuló, konkrét javaslat hangzott el.

A beszámoló-választó gyűlések középpontjában az ellenőrzés fokozásának, valamint az alakulatoknak a technika- és fegyvertárolás és igénybevétel kérdéseiben az állam által a Fegyveres Erők szükségleteinek kielégítésére biztosított anyagi- és pénzeszközök takarékos, ésszerű felhasználásáért folyó harcban, a hiányok és visszaélések megelőzése hatékony formáinak és módjainak keresésében nyújtandó segítség kérdése állott. Élesen vetődött fel az ellenőrzés módja állandó tökéletesítésének, minősége és hatékonysága növelésének, a feltárt hiányosságok megszüntetésével kapcsolatos rendszabályok operatív foganatosításának és jobb előkészítésének kérdése.

A választások eredményeképpen folytatódott az egész népi ellenőrzési rendszer fő láncszemének – az egységeknél, vállalatoknál, intézeteknél és szervezeteknél működő csoportok szervezeti és minőségi megerősítése. A csoportok és sejtek soraiba a Szovjet Hadsereg és Haditengerészeti flotta legnagyobb tekintéllyel rendelkező katonáit, munkásait és polgári alkalmazottait választották be. Köztük nagyon sok a különböző szakember, továbbá a felsőfokú végzettséggel és gazdag csapatgyakorlattal rendelkező személy. Összességében a csoportokat 50%-ban frissítették fel. Ezzel kapcsolatosan felmerül egy igen fontos feladat – állandóan gondoskodni kell az újonnan megválasztott népi ellenőrök képzéséről, azok elméleti és gyakorlati ismereteinek és jártasságának növeléséről.

A csoportok és sejtek beszámoló és újjáválasztása azt is bebizonyította, hogy az elmúlt idő alatt javult a népi ellenőrzés szerveinek a katonai tanácsok, parancsnokok, politikai szervek és pártszervezetek általi irányítása. A bizottságok, csoportok és sejtek többsége tényleges segítőjévé vált a parancsnokoknak, jelentősen aktivizálta munkáját, fő erőkifejtéseit elsősorban a csapatok élete és tevékenysége legfontosabb kérdéseinek megoldására irányítják. A feladat az, hogy megszilárdítsuk és tovább fokozzuk a népi ellenőrzési szervek irányítása terén elért eredményeket, hogy azok eredményesebben befolyásolják az egységek, hajók, vállalatok, szervezetek és intézmények személyi állományának életét, kiképzését és életkörülményét.

A parancsnokság és a politikai szervek által a választások után a bizottságok és csoportok elnökei részére megtartandó szemináriumok – gyűlések – amelyeken felszólalnak a seregtestparancsnokok és a katonai tanácsstagok – a népi ellenőrök tervszerű képzése, a csoport- és sejtagok kiképzése, segítése az ellenőrzések megszervezésében és tervezésében, a népi ellenőrzési szervek munkájá-

nak állandó ismertetése a hadsereg- és flottaújságok hasábjain – mindez hozzájárul a párt egész ellenőrzés korszerűsítésére vonatkozó utasításának eredményes végrehajtásához, a meglévő hiányosságok értékelésének pártserű megközelítéséhez, minden, az ország és a nép érdekeivel ellentétben állónak felszámolásához.

Ebből a szemszögből vizsgálva a Fegyveres Erőknél működő népi ellenőrzési szervek munkájának leglényegesebb kérdéseit, meg kell említeni az SZKP KB által „a Lett SZSZK népi ellenőrzési szerveinek párt irányításával” kapcsolatosan hozott határozat elvi jelentőségét. Az ellenőrzés hatékonysága növelésének céljából a Központi Bizottság azt javasolja, hogy ne forgácsolják szét a népi ellenőrzési szervek erejét, összpontosítsanak a fontosabb aktuális kérdések ellenőrzésére, biztosítsák az ellenőrzés és a határozatok végrehajtása megszervezésének egységét.

A hatékony és operatív ellenőrzés biztosításának elérésére való törekvés nem egyenlő az ellenőrzés megszervezésével és végrehajtásával. Ez elsősorban az, hogy segíteni tudjunk a parancsnokoknak a feltárt hibák kijavításában és azok megjelenésének megelőzésében.

Ebben a vonatkozásban igen tanulságos az A. Artyemov tiszt vezetése alatt álló népi ellenőrzési csoport tevékenysége. Itt állhatatosan keresik azokat a módszereket, amelyek lehetővé tennék azt, hogy ne ismételjék meg a más ellenőrzési formák keretében folytatott ellenőrzéseket, hanem segítsék a parancsnokokat a belső ellenőrzés hatékonyságának növelésében, a hiányosságok megelőzésében és megszüntetésében.

Ezen kollektíva munkájában az alábbi két momentum érdemel figyelmet: 1) Az arra való törekvés, hogy a népi ellenőrök erőfeszítését olyan kérdésekre összpontosítsák, amelyeknek megoldása megszünteti a többször ismétlődő hiányosságokat. 2) A parancsnokság és a politikai osztály irányítása alatt szervezett ellenőrzések komplex jellege biztosítja az ismétlődő hibák okainak tanulmányozását és azok megszüntetésére vonatkozó intézkedések kidolgozását. Pontosán ez segíti a parancsnokságot abban, hogy lényeges előrehaladást érjen el a kiképzési anyagi bázis racionális felhasználásában, a technika karbantartása és kezelése terén rendszeresen hiányosságokat eredményező okok megszüntetésében, a személyi állomány anyagi és életkörülményeinek biztosításában.

Itt a népi ellenőrök tevékenysége nem az egyszeri ellenőrzések elvégzésére és azok eredményeinek a parancsnok, vagy politikai szerv felé való jelentésére korlátozódik. Az tervszerű, részletesen átgondolt, az ellenőrzés tárgyának alapos ismeretét és az ellenőrzött kérdés állapota rendszeres figyelemmel kísérését lehetővé tevő rendszabályok komplexéből tevődik össze.

Sok egység, intézet és vállalat csoportjai és sejtjei aktívan foglalkoznak a takarékoság és gazdaságosság terén legnagyobb eredmények elérése lehetőségének és tartalékoknak felkutatásával. Munkájukban L. J. Brezsnyev elvtársnak az SZKP (1976) októberi plénumán az anyagi és pénzügyi forrásokkal, a nyers- és tüzelőanyaggal, valamint az energiával való takarékoskodás megszorgításának szükségességére vonatkozóan elhangzott útmutatásai szerint járnak el. Ezek az útmutatások a hadsereg és flotta személyi állománya életének és tevékenységének törvényévé váltak.

Az anyagi és pénzügyi forrásokkal való szigorú takarékoskodásért folyó harc fontos láncszemet alkot a Fekete-tengeri Flottánál működő népi ellenőrzési bizottság, csoportok és sejtek munkájában. Példaképpen meg lehet említeni

az A. Rumjancev és N. Vinnyikov tiszti irányítása alatt álló népi ellenőrök munkáját. Itt különös figyelmet fordítanak a motorok és energiaforrások racionális üzemmódja bevezetésének, a járművek és fődarabok javítás közötti üzelmeltelési ideje meghosszabbításának, a hő- és villamosenergiával való takarékoskodásnak.

A gazdasági munka ilyen szervezése mellett fontos szerepet kapnak az alegységeknél és az egyes munkafrontokon létrehozott népi ellenőrzési sejtek. A sejtek létszáma általában 3–5 fő, azok tevékenységét a népi ellenőrzési csoport, a megfelelő alegységparancsnok és pártszervezet irányítja. A sejtek tagjait alegység állománygyűléseken választják meg.

A sejteket megbízzák konkrét kérdés, vagy munkafront, a parancsnok által jóváhagyott javaslatok és az ellenőrzések eredményeképpen kidolgozott ajánlások végrehajtásának ellenőrzésével. Sok alakulatnál és hajón a parancsnokok rendszeresen meghallgatják a sejtek vezetőinek beszámolóját állománygyűléseken, ahol azok jelentést tesznek munkájuk eredményeiről. Az állománygyűlésen a parancsnokok hatáskörébe tartozó kérdésekre vonatkozóan kiadják a megfelelő utasításokat és intézkedéseket.

A körzeti és flotta bizottságok általában szervezeten és magas módszertani színvonalon végzik az ellenőrzéseket. Ehhez nagymértékben hozzájárul az, hogy sok helyen megszervezték a népi ellenőrzési bizottságok és csoportok elnökei kiképzésének jól bevált rendszerét. A bizottságok munkáját a katonai tanácsok és a politikai csoportfőnökségek állandóan figyelemmel kísérik. Emellett azonban egyes csoportok az ellenőrök gyenge felkészültsége miatt kutyafuttában, formálisan és csak másodrendű kérdések vonatkozásában végzik az ellenőrzéseket.

A parancsnokok és politikai szervek gyenge irányító munkájának következtében egyes csoportok úgy tervezik meg munkájukat, hogy nem lehet megállapítani mi a legfontosabb, legaktuálisabb az adott kollektíva szempontjából? A tervek gyakran a népi ellenőrzésre nem vonatkozó kérdéseket is tartalmaznak. Így pl az egyik építésszervezet csoportja, amely G. Létunovszkij tiszti irányítása alatt áll, többek között előirányozta a munkára való nevelés, stb. kérdéseinek ellenőrzését. Annál a katonai kereskedelmi egységnél, ahol a csoport vezetője I. Lovinyukov, a munkaterv előirányozta a kereskedelem tavaszi-nyári időszak alatti alakulásának, az anyagi értékek és árucikkek megóvásáért folyó harcnak az ellenőrzését. Érthető, hogy az ilyen általános tervezés nem vezet konkrét eredményekhez, az ellenőrzések pedig nem lesznek kihatással a dolgok tényleges állapotára. A fenti kollektívánál ez így is történt.

Olykor a népi ellenőrök passzívan viselkednek, tartózkodnak az aktuális kérdések felvetésétől, mivel nem ismerik jogaikat és köteleiket, lényegében magukra maradtak. Előfordulhatnak olyan esetek is, hogy a termelő és gazdasági tevékenység, a hadtápegységek és intézetek működésének területén a parancsnokoknak fogalmuk sincsen a népi ellenőrzés helyéről és szerepéről, nem állítanak a népi ellenőrök elé konkrét feladatokat, nem irányítják azokat.

A népi ellenőrzés ereje és sikereinek záloga – a pártirányítás. Ezért minden parancsnok, politikai szerv és pártszervezet érdekelt abban, hogy a legteljesebb mértékben használja fel a rendelkezésre álló eszközöket a csoportok és őrsők irányításával kapcsolatos funkciójának legmegfelelőbb gyakorlására, a népi ellenőrök tekintélyének növelésére és azok tevékenységének tökéletesítésére. A gyakorlat azt is bebizonyítja, hogy sok alegységparancsnok, politikai szerv és

pártszervezet így is cselekszik. Behatóan elemzik a csoportok munkáját, konkrét feladatokat állítanak azok elé, tanulmányozzák jelentéseiket és javaslatokat, időben hoznak döntéseket az ellenőrzések eredményeivel kapcsolatosan, jutalmaznak az aktivistákat.

A katonai tanácsok, a politikai szervek és a pártszervezetek rendszeresen gondoskodnak arról, hogy a parancsnokok elsajátítsák a népi ellenőrzési szervek irányításának tudományát. Igen sok pozitívum tapasztalható ebben a vonatkozásban a Németországban állomásozó szovjet hadseregcsoporthoz, a leningrádi, a kijevi, a Kárpát melléki katonai Körzet csapatainál és az Északi Flottánál. Itt a csoportok irányításával kapcsolatos kérdéseket a katonai tanácsok és politikai csoportfőnökségek megvizsgálják, a vezető állomány értekezletein és szemináriumain megvitatják azokat. Ezáltal a parancsnokok és a politikai munkások gazdag tapasztalatokra tesznek szert a népi ellenőrzési erőknél a párt- és kormányhatározata, a Szovjetunió Honvédelmi Minisztere követelményei végrehajtása, a terv és pénzügyi fegyelem betartása, a szolgálati közegek kötelmeik végrehajtásáért érzett felelősségérzetének növelése érdekében történő ésszerű felhasználásában.

A népi ellenőrök tevékenységét aktivizáló, oktatása megszervezését, a pozitív tapasztalatok általánosítását és elterjesztését szolgáló munkát a politikai szervek és pártszervezetek minden katonai körzetnél, a hadseregcsoporthoz és flottánál végzik, minek eredményeképpen gazdag pozitív tapasztalat halmozódott fel. Fontos, hogy ezt a tapasztalatot most, amikor a beszámoló és választások után a bizottságok, csoportok és sejtek kiegészültek fiatal elvtársakkal, teljes mértékben felhasználják.

Az ellenőrzés hatékonysága növelésének, az egységes ellenőrzés biztosításának és a hiányosságok megszüntetésének előfeltétele az egész népi ellenőrzési rendszer alapvető láncszeme, a népi ellenőrzési csoportok tevékenysége formáinak és módjainak állandó tökéletesítése. Ebben a kérdésben jelentős szerepet játszanak a körzeti- és flottabizottságok, amelyek szervezői-módszertani munkája abban nyilvánul meg, hogy a katonai tanácsok és a politikai csoportfőnökségek irányítása mellett gyakorlati segítséget nyújtanak a csoportoknak és sejteknek, irányítják és koordinálják azok tevékenységét.

E munkának egyik legfontosabb formáját a legaktuálisabb kérdések vonatkozásában körzeti vagy flottaméreteken folytatandó ellenőrzések alkotják. Sok helyen azt egységes program alapján végzik a szolgálati ágakkal és a szervezetszerű ellenőri revizori apparátussal közösen. Ez segíti minden csoport és sejt célirányos tevékenységét, azok erőfeszítéseinek a leglényegesebb és legfontosabb kérdésekre való összpontosítását. Az ilyen ellenőrzések hatékonyságát azonban az határozza meg, hogy azokat módszertani vonatkozásban milyen részletességgel tervezték meg és készítették elő. Az Urali Katonai Körzetnél például a körzeti bizottság mielőtt kiküldené a csoportoknak az ellenőrzéssel kapcsolatos feladatokat, előtanulmányozza a tervben szereplő konkrét kérdést, olyképpen, hogy saját erőivel részleges ellenőrzést végeztet. Ez segíti az ellenőrzés céljának pontos megfogalmazását, az ellenőrök erőfelfejtése összpontosítása konkrét irányainak meghatározását, az ellenőrzés programjának fontosabb kidolgozását.

A Moszkvai Katonai Körzet népi ellenőrzési bizottsága által végzett ellenőrzéseket hatalmas szervezői módszertani munka előzi meg. A bizottság szekciói minden ellenőrzés előtt a szolgálati ágakkal közösen elemzik az adott kérdés állapotát, feltárják a leggyengébb pontokat, azok vizsgálatának és tanulmányo-

zásának lehetséges módjait. Az elemzés alapján dolgozzák ki az ellenőrzés programját, aminek alkotó részét a módszertani ajánlások képezik. Az ilyen előkészítés lehetővé teszi azt, hogy a csoportok célirányosan végezzék az ellenőrzéseket, mélyrehatóbban tanulmányozhassák az ügyek állását. Így szervezték meg a fegyverzet és egyes haditechnika fajták állapotával és megővésével, a kereskedelmi ellátással és az életkörülménnyel, a sütőipari termékek gazdaságos felhasználásával kapcsolatos kérdések ellenőrzését.

A cikk a népi ellenőrzési szervek sokoldalú tevékenységének – véleményünk szerint – legfontosabb kérdéseit, azoknak a végrehajtás ellenőrzésének javításában betöltött szerepét vizsgálja. Munkájuk, módszereiknek és formáinak, irányításuk módjainak további tökéletesítése – a parancsnokok szolgálati kötelemeinek, a politikai szervek és pártszervezetek SZKP XXV. kongresszusa és az SZKP KB (1976) októberi plénumán hozott határozatok végrehajtásával kapcsolatos feladatainak elválaszthatatlan része.

Ezen határozatoknak a gyakorlati életben történő megvalósítása lehetővé teszi a Szovjet Hadseregben és Haditengerészeti Flottánál működő népi ellenőrzési szervek gyakorlati munkája hatékonyságának és célirányosságának fokozását.